

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Obseg: do 9 petih vrst 1 D, od 10—15 petih vrst 1 D 50 p, večji inserti petih vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklicani petih vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženine ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Insertni davek posebej. Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje

Dopise sprejema le podpisano in sadostno frankovano.

Rekopisov se ne vrača.

Posamezne številke:

v Jugoslaviji navadna dni 75 par, nedelje 1 D

v inozemstvu navadna dni 1 D, nedelje 1-25 D

Poštnina plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan	D 120—	celoletno	D 216—
polletno	60—	polletno	108—
3 mesečno	30—	3 mesečno	54—
1	10—	1	18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Italija in mi.

Zanimivo bi bilo, če bi kdo vzel nase trud in bi skušal dognati, kolikokrat je bila že poslana v svet vest, da je sporazum med našo državo in Italijo dosežen in da bo zdaj podpisana. Skoro redno vsak teden po enkrat udari ob Tiberi tamber na boben in naznanja urbi et orbi, da je stvar perfektna in da treba samo še pero pomočiti v črnilo in vekovčno prijateljstvo med obema državama je sklenjeno. Nešteto krat je že italijansko vojaštvo, ki ima zasedeno takozvano tretjo cono, pospravilo svoje reči ter se pripravilo na odhod. In vendar se stvar ne gane, in vendar smo še vedno tam, kjer smo bili! Od kod to in koliko časa naj še trajajo te neznosne razmere?

Tik pred poroko našega kralja, smo čitali članke z naslovom »Poroka dar Italije«. Čujte in strmite! Italija hoče pokloniti našemu kralju kot poročni dar spravo obeli narodov, Italija gre s samozatajevanjem do skrajnih meja, ona se odreka, ona, močnejša, se ponižuje in nam nudi roko v trajno prijateljstvo — kako velikodušno in občudovanja vredno! In v istini? V istini je bila to le malo okusna komedija, eden izmed onih grdih činov, ki jih je Italija že toliko zagrešila proti nam, zakaj iskazalo se je kaj kmalu, da je hotela naša prijateljica samo zlorabiti slovesen moment v svoje egoistične namene in nič drugega. Računala je s tem, da se bomo dali po lepo do nečiji frazi premočiti in da se zaradi spretno izbrane prilike ne bomo upali odkloniti njene ponudbe. Ko pa je videla, da smo si vendar le še ohranili nekoliko preudarka in hladnega razuma, ko je videla, da ne mislimo sesti na limanice, ki nam jih je tako premeteno nastavila, je obljubljeni poročni dar — padel v vodo! Zares, kavalirji ti Italijani! In tako smo še danes tam, kjer smo bili! Stvar se ne gane in se ne gane in otropeli smo vsled večnih prevar že tako, da nas puščajo vse tiste vesti o sporazumu že skoro popolnoma mirne in hladne in da skoraj že več ne mislimo na to, da bi se rapalska pogodba sploh kdaj izvedla. Od kod to, kje je iskati vzroka temu, da ne pridemo do zaključka?

Spominjam se, da je naš zunanji minister dr. Ninčič pri neki priliki izjavil, da bi Italijani radi izvršili rapalsko pogodbo, pa da ne vedo kako. Po pravici povedano, te besede

so me osupnile. Ne vedo kako! Ali se pri sklepanju pogodbe ni ne od italijanske ne od naše strani prav nič mislilo na to, na kak način naj se izvedejo pogodbene točke? Kako brezglavo postopanje bi bilo to! Toda jaz mislim, da so italijanski diplomati že vso stvar prav dobro previdarili in da so prav namenoma pustili pri sklepanju pogodbe toliko stvari nepojasnjenih, ker so pač hoteli — v kalnem ribarstvu! Tisti pa, ki so premalo mislili, premalo previdarili vso stvar, to so bili nemara naši diplomati!

Sploh se zdi, da dr. Ninčič, ki je vobče gotovo razborit mož, italijanski diplomaciji ni prav kos. Vsaj meni se vidi njej nasproti čudno šibek in nesiguren. Previdnost in vljudnost sta vsekakor čednosti, ki se jih pri diplomatih ne more in ne sme pogrešati. Toda previdnost ne sme iti tako daleč, da jo zamenjaš lahko s strahopetnostjo. In tudi vljudnost ima svoje meje! Vsaka stvar se lahko vljudno pove, napak pa je, ako se iz gole vljudnosti resnica zataji. Pred delj časa je bilo čitati po časopisih, da je neka ugledna jugoslovenska oseba — ime je bilo zamolčano in to je karakteristično — izjavila napram italijanskemu novinarju Giovanniju Borelliju: »Megla, ki nas obdaja, ne dovoljuje, da bi se videli!« Te poetične besede so dale Borelliju povod, da je odgovoril z mnogimi lepimi frazami o vzrokih, ki so krivi, da med nami in Italijani ne pride do prijateljstva, a resnice se pri tem ni dotaknil. Zakrivil pa je to oni jugoslovenski veljak, ki ni imel toliko poguma, da bi bil sam prvi izrekel resnico. Megla? Ne! Mož bi bil moral govoriti drugače, on bi bil moral vljudno sicer, a vendar s primernim poudarkom vzkliti: »Dim, ki vstaja iz požganih kulturnih zatočišč našega naroda, dim, ki vstaja iz požganih domov naših ljudi, ta je kriv, da se ne vidimo, ta je kriv, da si ne pridemo bliže! Krivice in muke, ki jim je izpostavljen naš življenj v Italiji, te so vzrok, da se ne morejo razgreti naša srca v prijateljstvu do vas, ki to trpite in dopuščate! Tako bi bil moral govoriti oni naš veljak, kajti s publicami se ne pride niti za korak naprej. Čemu cediti se prijaznosti, če ni povoda za to, čemu hliniti nekaj, kar ne obstoji in kar obstajati ne more, ker niso dani pogoji za to. Z argumenti treba

na dan, a argumentov brez resnice ni! Torej z resnico na dan! Ne megle, dim je, ki nas loči! Kako pa hočeš, da bi te vzljubil, ko pa se razodeva v vsem tvojemu početju sovražstvo do mene! Italija naj z dejani dokaze, da ji je res kaj na našem prijateljstvu, mi se prijateljstva gotovo ne bomo branili! A prijateljstvo se ne pridobiva na ta način, da naš narod terorizirate in brutalizirate, da ga tepete in šibate, potem pa še zahtevate od njega, da naj poljubi palico, s katero je bil po krivici tepen! Vse se da preje izsiliti nego ljubezen! Na ta način, kot ste delali doslej, naših src ne morete pridobiti. Sicer pa končno tudi brez medsebojne ljubezni lahko izhajamo drug poleg drugega. Treba samo, da smo korektni drug proti drugemu. Ne zavzemamo se za ljubezen, ne zavzemamo se za prijateljstvo, toda svoje pravice hočemo imeti! Briskiranje je dovolj, dovolj omalovaževanja! Tudi narod pastirjev, kakor nas je blagovilil nasloviti slavni d'Annunzio, ima svoj ponos!

Potrpežljivost naše diplomacije napram Italiji je že občudovanja vredna. Vsa stvar postaja v istini že smešna. Ali ni bilo nam že stokrat dokazano, da Italijanom sploh nikdar na misel ni hodilo, da bi rade volje izpolnili določbe rapalske pogodbe? Spravili so nas s to pogodbo takorekoč ob vse, uničili so vse, kar je kdaj kot ideal blestelo pred našimi očmi, potepali so naše v človeških in naravnih zakonih utemeljene pravice, a zdaj se skušajo na zvijačen in dostojnega človeka nevreden način iznebiti še tistih malih dolžnosti, ki so jih morali vzeti nase, ker bi se bilo sicer preveč jasno videlo, da ni vsa takozvana rapalska pogodba nič drugega nego diktat zmagovalca napram premaganu.

Da, nečuvno je, kako postopa »plemenita« Italija napram nam — svojim »zaveznikom!« Nečuvno in nesramno! Drugega primernege izraza ne najdem za tako početje. Ni dovolj, da naj vzdržujemo za peščico Italijanov, ki se jih nahaja med nami, razne šole, dočim Italija dosledno ignorira vse kulturne zahteve našega polmilijskega naroda onkraj mej, ne, ona zahteva, da naj bodo učitelji na teh šolah italijanski podaniki! No, in naš zunanji minister bi bil pod gotovimi pogoji že skoro pristal na to! Na srečo se je po najnovejših poročilih ta stvar zasukala vendar le drugače. A zato pa stavi Italija seveda zopet nove pred-

loge! Iz teh predlogov ne pridemo in ne pridemo ven! Stvar se vleče v brezkončnost! To pa samo zaradi tega, ker se premalo zavedamo, da smo suverena država in ker nimamo poguma, jasno povedati, da nam je dovolj — inzulotov. Ni dvoma, da greši Italija na tisto že na brezčutnost neke dolgouhe živali spominjačo potrpežljivost naše diplomacije. Toda Italija naj pomisli, da je v Jugoslaviji razen diplomatov še nekdo drugi tu — narod! Nam navadnim državljanom je vsega tega že preveč. Tudi mi smo potrpežljivi, toda naša kri naposled ni — kisla juha!

Da tako ne more in ne sme iti dalje, to mora biti jasno vsakomur. Vsak dan se primerijo lahko neki mednarodni zapletljaji, naša zemlja, naša last pa je še vedno v tujih rokah! To ne gre in ne gre! Take razmere morajo vplivati tudi skrajno demoralizirajoče na one naše brate, ki čakajo in čakajo na odrešitev, pa

je ne dočakajo. Kako sodbo morajo imeti le-ti od nas. Ali bi bilo čudno, če bi se jih lotilo končno popolno ravnodušje, če bi se vdali naposled popolni letargiji? Morda naši nasprotniki celo računajo s tem! Morda je baš to poglavitni namen vsega zavlačevanja! Vsekakor dobrih posledic za nas to ne more imeti. Mislim, da je zadnji čas, da pridemo že do kakakega zaključka. Kdo se bo vedno pogajal, kdo se bo vedno prekal! Spravite vso stvar pred kompetentni forum! Žal, da se ni to že davno zgodilo. Ni se bati, da bi razsodba ne bila ugodna za nas. Preveč jasno je, da je pravica na naši strani, preveč jasno, da postopanje naših nasprotnikov ni korektno. Izreče naj se razsodba! A ko bo pravorek tu, potem pa naj se zakliče gospodi, ki se neupravičeno ščeperi na našem ozemlju krepak in odločen: Avanti!

—nik.

Fašisti proti „Edinosti“.

V ponedeljek smo povedali, da hočejo fašisti uničiti »Edinost«. Njihovo glasilo »Il popolo di Trieste« zahteva od »Edinosti«, da se razoroži ali pa preneha eksistirati. Fašistovski glasilo se obrača do vseh fašistov v Julijski Krajini, rekoč, da je ura odločitve odbila in kar bi se moralo zgoditi lani ali že predlanskim, se mora zgoditi sedaj. »Ako to ne bo danes, bo jutri, kajti dolžnost nam je, storiti to, da preneha na teh italijanskih tleh živeti najnevarnejši sovražnik Italije.« »Edinost« je tako proglašena za najnevarnejšega sovražnika Italije, katerega treba ubiti. »Sramota« mora izginiti za vedno!

Do takega sklepa je pripravila fašiste moška beseda »Edinosti« k slovesni inauguraciji dveh fašistovskih sekcij med brisrskimi Slovinci v Steverjanu in Kojskem. »Edinost« je izjavljala: »Kakor smo znali kljubovati njihovem pobujanju in požiganju, tako bomo znali zavrniti s svojim vztrajnim odporom tudi njihov novi načrt za zahrbtno demoralizacijo naših vrst. Naše ljudstvo ima v sebi dovolj moralne moči, da se ne bo dalo omajati. Zdravo jedro našega naroda se bo prej popolnoma izliralo, nego da bi v kakršnem koli imenu žrtvovalo svoje slovensko bistvo. Pljuske, ki nam jih daje poslanec Giunta s tem, da se hodi bahat v naše vasi, da je on tisti, ki je

sežgal Narodni dom v Trstu, moramo sicer požreti, toda bodočnost bo pokazala tudi njemu, da se naše ljudstvo zaveda, da ima opraviti le z volkovi in ovčji koži, ki samo čakajo povoljno priliko, da nas tem lažje razemesarijo. Naše ljudstvo ima dovolj izkušenj, da bo znalo pouk zadnjih fašistovskih slavnosti izkoristiti v svojo obrambo proti vsem pastem, naj se mu nastavijo v kakršni koli obliki.« Radi teh izjavljanih morali »Edinost« umreti pod fašistovsko roko, da preneha njeno »pogubono« delovanje in s tem sovražstvu do italijanskega naroda.

Kar se tiče sovražstva, treba reči, da je sovražstvo doma na strani fašistov. Odkar žive, kažejo Jugoslovenom v Julijski Krajini samo sovražstvo. »Edinost« pa ves čas uči, da sovražstvo ne prinese Julijski Krajini zboljšanja, marveč da jo peha v nesrečo. »Edinost« priporoča spravljenost in umerjenost, za pravice svojega ljudstva se pošteno bori in išče poti za mirno sožitje med Jugosloveni in Italijani. Ako bi italijanske oblasti in fašisti poslušali »Edinost«, bi vladala danes mir in sprava v Julijski Krajini. Sovražstvo sejejo fašisti in oni so odgovorni za sedanje neznosne razmere v pokrajini.

Zakaj ne pustite Slovencev na miru? Zakaj hodijo strahotav slovenske vasi, da trepetajo ubogi lju-

Kazimir Przerwa Tetmajer:

Slavljenec.

(Iz poljščine prevlel V. Mazi.)

Vrnili se je z jubilejne gostije. Petdeset let je pisal — pol stoletja; lične pesmi, drame, novele, romani, veliki epos — to je bil sad njegovega polstoletnega dela. Delal je sebi v slavo in v hvalo narodu, kojega je znal ceniti. Narod mu je dal, kar mu je mogel dati: čast, premoženje in odklovanja. Že davno uveli in sveži lovori venci so viseli po steh, spominske knjige so ležale po mizah; naposled so mu pripravili še sijajno gostijo. Ves narod se je bil zbral po svojih predstavnikih k mizi, da bi mu povedal: zasluge imaš, velik si. Utrujen od ovacij toda zadovoljen je sedel skoro sedemdesetletni stolec na udobnem fotelu v svojem salonu; razgledoval se je po ognju in staromodnem kamnu in je mislil: življenja nisem zažrekal...

Bilo je že pozno v noči in vladala je globoka tišina. Mahoma pa je stolec vztrepetal, zakaj v ušesa mu je prihajalo kakor stokanje... Toda kmalu se je ponovilo in oglašil

se je strašen krik in vik. Spodaj v hiši se je nekaj primerilo.

Pozvonil je — ali nikogar ni bilo. Očitno je stekla od hrušča prebujena služinčad tja doli.

Starec je začel vznemirjeno prehajati po sobi. Stokanje in vikanje je poleglo, čul pa se je šunder razdraženih moških in ženskih glasov. Ni mogel razpoznati, kaj se je godilo. Lotevala se ga je nestrpnost in razburjenost. Naposled je stopil iz stanovanja. Na stopnicah je srečal svojega slugo, ki je obstal ves upehan in do kraja prevzet ter zaklical: »Gospod, gospod! Kaj se je tam primerilo!...«

»Kaj? Povej! Pa saj grem...« Sluga je razmahnil roke, kakor bi ga hotel vstaviti in vikal:

»Nikar ne hodite, gospod! Strašna reč je tam! Mrlič!«

»Mrlič!«

»Da. Tisti mizar, ki je stanoval v pritličju, je imel hčer. Dekletu je bilo komaj petnajst let, pa je bila strašna pljanka. Kar na delo je kradla očetu denar. To je bilo vsem znano in on jo je često pretepal. Tudi danes jo je začel bunkati, a ker je mlati prehudo, jo je hotela mizarica

braniti. Ko pa je v silni togoti zamahnil s sekuro, je zadel ženo na teme in jo ubil. Odgnali so ga že. Gospod, nikar ne hodite blizu, tam je masa druhal in policajev in truplo mizarke. Ni bila še stara, morda še štirideset ne. In baš danes je bilo tega treba, za vaš jubilej...«

Stari poet se je vrnil v stanovanje.

»Ali naj vas slečem?«

»Ne, kar pojdi. Ostati hočem sam.«

Sluga je odšel.

Ko je sedel na fotelu kakor poprej, se je zopet zagledal v ogenj. Pol stoletja dela... premoženje... časti... odklovanja... Domislil se je besed nekega govornika, ki ga je bil počastil: ...častiljivi jubilar in, slavljenec je delal pol veka v najvišjem posvečenju za narodov blagor.

Pred dvema urama so nemara te besede prijetno ščegetale starčevu ničemurnost in slavočelnost, a ko se jih je zdel spomnil, je skoro zavpil: ni res! In je! Samo zase sem delal, v svojo korist in v čast tisti peščici, ki se ji pravi privilegiranci.

Zaljubljeni študentje so se učili napamet lirčnih verzov, histerične ženske so plakale ob romanih in medlele po ložah ob dramah, stari profesorji in nekaj boljših diletantov se je naslajalo ob epopeji, vse to mu je bilo znano — zato so mu priredili jubilej, prišli so se mu pokloniti in so ga nazvali diko domovine, njen steber in čelo, njen okit in temelj.

A njega ni bilo nikoli tja k temelju, tja doli v pritličje. Njegova aristokratska čud je sijala po budoarjih in salonih in se ni menila za drugo, nego za slavo in udobnost življenja. In to naj se nazivlje polstoletno delo v najvišjem posvečenju in požrtvovalnosti za narodov blagor? To pa, to!...

Res je, narava mu je dala ne-navaden talent, morda celo genija. Bog zna, kaj bi bil vse lahko storil — in kaj je storil? Razigran je morda živce nekaj tisočem ljudi. A milijoni, ti ogromni milijoni? Njim ni oddal ničesar od svojega dela, to se pravi od darov, ki ga je ž njimi obdala narava. Nikdar ni stopil tja doli, v pritličje, z lučjo svojih možgan, s svojo mislijo in besedo.

Nazvali so ga »apostola duha« — to pa, to! Tja med množico bi bil moral iti oznanjat Kristusa, če bi bil res apostol duha.

Pod njegovimi nogami, tam spodaj, se je nekaj godilo, česar ni hotel videti. Ostajal je zvišen nad takimi stvarmi, da bi si ne omazal ž njimi časti in ugleda. Da, da, ustvarjal je za tiste, ki so ga nalivali s sampancem in ga posajali na prva mesta. Pisal je predvsem za visoko gospodo in bogate povzdignjene... Da, da, pogosto je odgnal misli, ki so mu silile v glavo in vrgel v koš papir, ki se mu je bil skoro sam od sebe popisal, samo da bi se ne zameril krogom, v kojih je živel. Bil je apostol, res, toda za svojo lastno korist...

Takrat, ko je tam spodaj razsajala beda, ko sta prepri in njegovo verno dete hudodelstvo uganjala divje orgije, je on mirno koval v elegantnem kabinetu svoje aleksandrince, palil dobre cigare v gospodskem salonu, ali čakal v svoji loži na ploskanje publike. Taka je zgodovina njegovega apostolstva in njegove pravice do tega naslova.

dje v strahu, da jim zažgo domovine, katero so si s tolikim trudom po vojni z nova postavili? Slovenci so miroljubni in računajo z novimi razmerami v svoji deželi, miru hočejo in gospodarskega razvoja pa, uveljavno, svoje pravice zahtevajo. Fašisti pa so se sedaj zagnali med Slovence in jih hočejo popolnoma spraviti pod se. »Edinost« je storila svojo dolžnost, ko se je postavila po robu novemu načrtu za demoralizacijo slovenskega ljudstva. Giunta je rjul v Brdih, da morajo biti Slovenci prijatelji Italijanov in da morajo pokazati željo za sodelovanje v srečo Italije. Ako bi tega ne hoteli, je zagrozil Giunta besnečih oči, naj vedo, da je on tisti, ki je zažgal Narodni dom v Trstu. Ali mir ali pa vojna!

Radi odpora proti Giuntovi surovosti bi morala sedaj »Edinost« prenehati izhajati! Fašisti svoj sklep lahko izvrše, kadar hočejo. Slovenci v Julijski Krajini so brezpravni — oblasti ne store proti fašistom nikakega koraka in jim ne zabranijo poži in uničevanja »Edinosti«, ker stoji fašistovska sila nad njimi. Vse lahko store fašisti, kar hočejo, ker rastejo na moči v državi in se pripravljajo, da zasedejo vladu. Potem bodo na vrhuncu. Z vrhunca pa se gre nizdol in sicer navadno hitreje, kakor se pride gor. Ura odločitve bi je danes jednemu, drugi dan pa drugemu!

Društvo narodov zbora v Ženevi in tam govore tudi o varstvu manjšin. Zadnji čas, da se s kompetentne strani pred tem forumom spregovori resnična beseda o strašnem trpljenju jugoslovenskih manjšin v oni Italiji, ki se ponaša pred narodi z lažnjivim zatiranjem, da vlada v njenih mejah najpopolnejša pravica.

Zasedanja Društva narodov.

Razčističenje meje med Madžarsko in Jugoslavijo. — Varstvo manjšin. — Mala antanta zahteva sedež v svetu Društva narodov. — Esperanto.

Ženeva, 24. sept.

V nejavni seji 20. t. m. je bil prečitan ekspozé o razčističenju meje med Madžarsko in Jugoslavijo, na kar se je sklenilo, da se v eri bodočih sej o tem predmetu zaslišijo zastopniki obeh zainteresiranih dežel.

V seji 21. t. m. je poročal društveni svetnik Motta o varstvu manjšin. Predlogi prof. Gilberta Murraya so služili za razprave komisiji kot podlaga. Poročilo naglašja, da je varstvo manjšin neobhodno potrebno, da se tako vzdrži svetovni mir. Predlagane resolucije naglašajo: Pri resnem kršenju dogovorov o varstvu manjšin ima Društvo narodov pravico, da razpravlja direktno. Za navadne slučaje pa zadošča, da ima Društvo narodov z raznimi vladami dobre odnose. V slučaju različnega mnenja glede razlaganja manjšinskih dogovorov med eno vladu in drugo, ki sta zastopani v svetu Dr. narodov, se ima polskati kolikor mogoče naglo svet mednarodnega sodišča. Manjšine imajo pravico do tega, da dobe svoje varstvo proti vsakemu zatiranju pri Društvu narodov. Nič manj pa imajo te manjšine plemena, vere in jezika dolžnost, da sodelujejo kot voljni in lojalni državljani v oni državi, ki jih sedaj pripadajo. Skupščina izreka upanje, da se bodo one države, ki napram Društvu narodov niso vezane z nikakimi postavnimi obveznostmi k manjšinskemu vprašanju, vendarle v svojem nastopanju napram manjšinam držale v isti meri pravičnosti in tolerance, ki sta predpisani v pogodbi. Hanotaux (Francija) izjavlja, da je manjšinsko vprašanje zelo delikatno in težko. Prosi, naj se sprejme predlog, ki predstavlja ugodno rešitev. Društvo narodov se je postavilo na sredo med obe stranki in je vedno na razpolago s svojim dobrim posredovanjem. Govornik misli, da bodo manjšine s sodelovanjem in tolerance v svojih deželah delovale v svoj prid. Resolucije so bile nato sprejete. Izmed zastopnikov balkanskih dežel je govoril edino zastopnik Albanije. Oglasil pa se je tudi madžarski grof Banffy, ki je prvič govoril in izjavil grdo neresnico, da izpolnjuje madžarska vlada zahteve, ki jih stavlja pogodbe glede manjšin, v polni meri, izrekačjo zaedno svoj strah o situaciji madžarskih manjšin v sosednjih deželah. V skupščini se je zelo komentiralo to, da se izmed zastopnikov držav, ki so posebno interesirane na manjšinskem vprašanju, nihče več ni oglasil k besedi.

Mala antanta zahteva nujno, da se jej odstopi pri bodoči volitvi v svet Društva narodov in sedež. Ker nastopa mala antanta v Ženevi kot zaključena skupina držav, se jo lahko smatra kot velesilo, kateri pripada v svetu en sedež, zlasti ker je toliko vprašani v razpravi, ki interesirajo v posebni meri malo antanto. Proti zahtevi male antante se je oglasil prvi delegat Nizozemske prof. Struycken, češ da vsako pomnože-

vanje števila članov v svetu Društva narodov slabi pozicijo skupščine Društva narodov. Nekoliko je podpiral zahtevo pomnožitve števila članov samo svetnik Motta, ki je pa kmalu nato izrazil bojazn, da bi se s povečanjem števila vpliv velesil v svetu zmanjšal. Ako hoče Društvo narodov vršiti svojo nalogo, mora biti vrhovni organ v vseh mednarodnih vprašanjih. Motta je še dodal, da se razume samo po sebi, da dobe permanenten sedež v svetu države Nemčija, Rusija in Amerika, kadar vstopijo v Društvo narodov. O pomnoženju članov sveta se v komisijah ne bo več razpravljalo, pač pa pride v pretres volilni modus.

V seji 22. t. m. se je razpravljalo tudi o svetovnem pomožnem jeziku esperanto. Zastopnik Francije je med drugim povedal, da je odločitev pariške trgovske zbornice v prilog esperanta na Francoskem že dala dobre sadove. Toplo so zagovarjali esperanto Japonci, Kitajci, Perzijci, Bolgari in Finci. Vlade teh dežel so izjavile, da so pripravljene takoj uvesti jezik esperanto v svoje šole. Poročevalec Japoncev dr. Nitobe prihaja do zaključka, da se more edino esperanto vzeti v poštev kot svetovni pomožni jezik. Do tega sklepa je prišel tudi poročevalec komisije dr. Murray, znani profesor na vseučilišču v Oxfordu, ki je izjavil, da kot filolog obdružuje zgradbo esperanta. Komisija je sprejela poročilo z nekaterimi spremembami odobrujoč na znanje. Vprašanja, ki se tičejo splošne uvedbe esperanta v šole, se izroče pristojni komisiji.

Reminiscenta o pokojnem vojvodi Mišiču.

17. t. m. je bil v rojstnem kraju pokojnega vojvode Mišiča v Ribnici, eni najlepših vasi v dolini Kolubare (okr. Valjevo), ob reki istega imena, svečano odkrit skromen spomenik vojvodi Mišiču. Je to v cerkveni zid vzdignana marmorna plošča, na kateri je vtisnjena fotografija vojvode in z velikimi črkami vpisano njegovo ime ter imena 375 borcev iz občine Gornja Toplica, ki so junško poginili v borbi za svobodo. Razen cerkvene slavnosti se je vršila tudi narodna zabava, na kateri so sodelovali vojaški družbeni bataljoni, ki so s spremljevanjem vojaške godbe izvajali sokolske vežbe »Jugoslavija«. Med temi so bili tudi Slovenci in Hrvati. Vsa slavnost je napravila na navzoče najgloblji vtis. Tako pravijo listi. Ko čitam ta poročila, se spominjam iz časa emigracije dobro činjenic, ki dokazujejo, da je bil pokojni vojvoda genijalen srbski vojskovodja in navdušen Jugosloven. Leta 1918. spomladi je londonska politična revija »New Europe«, ki jo je izdajal naš prijatelj Seton Watson, v nekem članku izvajala, da bi poveljstvo nad zavezniškimi četami na solunski fronti po zmognostih moralo pripadati vojvodi Mišiču, česar pa seveda vevlasti niso hoteli storiti z ozirom na vprašanje prestiža. Javna tajnost pa je bila, da je strateški načrt za predor na solunski fronti bil v glavnem delo pokojnega vojvode Mišiča.

O Jugoslovenstvu, ki je z enako ljubeznijo obsegalo vsa tri plemena, in o trdni veri pokojnega vojvode v končno dosego osvobodjenja danes že zaslužnih primorskih trpinov pa naj služi tale reminiscenca. Bilo je v začetku leta 1919. za časa pariške konference, ko je posetil Pariz tedanji regent in današnji naš kralj Aleksander, da intervenira za pravično rešitev naših teritorialnih zahtev. Tedaj tudi pokojni poslanik v Parizu dr. Milenko Vesnić je regentu na čast priredil rout, na katerem sem imel čast biti predstavljen pokojnemu vojvodi kot član »Jugoslovenskega odbora«. Na njegovo vprašanje: »Odkuda ste vi?«, sem odgovoril: »Iz nespešnega slovenačnega Primorja.« — »Spasite me!«, je bil njegov kratak odgovor — »Milo mi je to čuti iz vaših ust. Vojvodo, samo želim, da ja toga neču više da doživim.« sem odvrnil na to. Vojvoda me je premeril z očmi od glave do pete ter me vprašal: »A koliko vam je godina?« — »Petdeset in devet, vojvodo.« se je glasil moj odgovor. — »Valjda čete živjeti još pet godina.« je nato pripomnil vojvoda. Na miljo nadaljno pripombo: »I o vo mi je bilo čuti iz vaših ust, vojvodo, samo, se bojim, da smo mi preslabi, da bi mogli sami pobediti Italijo.« — je vojvoda zamahnil z roko v stran na način, ki je izključeval vsak dvom v tem oziru od njegove strani. S tem je končal najin razgovor o tem predmetu. Smatral sem za potrebno, da to vero pokojnega Mišiča podam javnosti v večem spominu poznejšemu rodu, ki bo učakal osvobodjenje našega zaslužnjega Primorja. To vero nosi v srcu, o tem sem imel večkrat priliko se osvedočiti, zadnjič Sumadinec. Vojvoda Mišič tega dne ni učakal. Težko, da ga učakam jaz: a ta dan pride in mora priti. Po Kosovu je srbski narod čakal rešitve 500 let in ni nikdar izgubil vere v svoje osvobodjenje. Našemu narodu ne bo treba čakati tako dolgo — o tem sem uverjen. — Dr. Gustav Gregorin.

O naši zunanji politiki.

Naše stališče glede Turčije se bliža angleškemu. — Madžarska bi rada revizijo mej v Prekmurju. — Bolgarska prosi za našo podporo.

— Beograd, 27. septembra. (Izv.)

Zunanja politična situacija še ni popolnoma razjasnjena. Nastajajo novi zapletljivi posebnosti glede ureditve vprašanja bližnjega Orienta. V političnih in parlamentarnih krogih se je povečalo vznemirjenje. Včerajšnji ministrski svet ni mogel glede Orienta storiti definitivnih sklepov, čeprav je zunanji minister dr. Ninčić podal zelo obširno in izčrpno poročilo o vseh dogodkih. Vlada pričakuje prihoda ministrskega predsednika Pašića. Videti pa je, da se naše stališče v orientalskem vprašanju sklada bistveno s stališčem Anglije.

Na včerajšnji seji ministrskega sveta je zunanji minister dr. Ninčić zelo obširno poročal o svojem potovanju v Ženovo, Pariz in London. Ministrskemu svetu je dr. Ninčić pojasnil vse podrobnosti razgovorov, ki jih je imel z Lloyd Georgeom, Chamberlainom, Churchillom, Curzonom, Stambolijskim, Poincaréjem, Tostijem in drugimi državniki zavezniških vlad. Zunanji minister je podal le objektivno poročilo o teh razgovorih.

Kakor je izvedel vaš dopisnik, je zunanji minister dr. Ninčić na seji ministrskega sveta tudi omenil, da je Anglija izrazila željo, naj pošlje naša država vsaj majhen vojaški oddelek 150 do 200 moč na polotok Galipoli, da tako manifestira solidarnost z zavezniškimi vladami napram Turčiji. Na ta način bi se jasno dokumentiralo stališče, ki ga zavzema naša država glede mej s Turčijo. Splošno se približujemo v orientalskem vprašanju stališču Anglije.

Zunanji minister je dalje tudi poročal o sestanku, ki ga je imel v Ženevi z madžarskim zunanjim ministrom grofom Banffyem. Razgovori so se predvsem tikali razmejitvenega vprašanja. Grof Banffy je prošil za revizijo mej v Prekmurju in v okolici Subotice. Zunanji minister je madžarskemu ministru pojasnil naše stališče, temelječe na tem, da se točno izvede trianonska pogodba, ki jasno in precizno določa meje napram Madžarski.

Dalje je zunanji minister poročal tudi o razgovorih, ki jih je imel v Ženevi z bolgarskim ministrskim predsednikom Stambolijskim. Stambolijski je zaprosil podporo naše vlade glede akcije, da se zapadna Trakija proglasi za avtonomno. Stambolijski je zunanjemu ministru dr. Ninčiću obljubil, da se Bolgarska ne bo več zavezala za komitaške organizacije in za organizacije »makedonstvujočih«. Splošno pa je bil Stambolijski zelo rezerviran. Dr. Ninčić je naglašal, da ne more biti govora o kakšni podpori glede avtonomije Trakije.

Ministrski svet je vzel poročilo zunanjega ministra na znanje, definitivnih sklepov ni storil, ker so člani vlade bili po večini mnenja, da je treba z odločitvijo počakati toliko časa, da se povrne ministrski predsednik Pašić.

— Beograd, 27. septembra. (Izv.) Na včerajšnji seji ministrskega sveta je zunanji minister dr. Ninčić podal tudi zelo informativno poročilo o stanju Kemalove vojske. Zunanji minister je poročal o organizaciji, opremi in številu kemalističnih čet.

ZUNANJI MINISTRE DR. NINČIČ O POLOŽAJU. — JEDRENJE — TURČIJI.

— Beograd, 27. septembra. (Izv.) V razgovoru z novinarji se je zunanji minister dr. Ninčić izrazil, da je bilo vprašanje turško-bolgarske meje stvarno že urejeno na zavezniški konferenci v marcu. Tedaj so zahtevali Turki še večje koncesije. Danes je pa zopet Bolgarska nezadovoljna s sklepi pariške konference. Končna odločitev v orientalskem vprašanju pade na bodoči mirovni konferenci, katere se udeležijo tudi kraljevina Srbija, Hrvati in Slovencev. Malo je upanja, da bi bila Trakija rešena za Grško. Verjetno je, da pripade Jedrenje Turčiji. Bolgarska na eni strani zahteva avtonomijo Jedrenja z delom Trakije, da bi bila na ta način ustvarjena skupne bolgarsko-turške meje onemogočena. Minister je končno izjavil, da je stališče vlade kraljevine SHS enako s stališčem zaveznikov.

KONKORDAT Z VATIKANOM. BOŽJA SLUŽBA V STAROSLOVENSKEM JEZIKU.

Po poročilih iz Beograda so pogajanja v strokovni komisiji, ki ima nalogo pripraviti konkordat s sveto stolico, že v toliko dozorela, da je pričakovati, da se konkordat sklene in podpiše najkasneje tekom prihodnjega meseca. Glavni pogoji naše vlade, da sklene z Vatikanom konkordat je, da papež enkrat za vselej dovolj, da se uvede v vse katoliške cerkve v kraljevini božja služba v staroslovenskem jeziku in da se prizna vladni inženerca pri imenovanju katoliških škofov. Po privatnih poročilih, ki dohajajo iz Rima, je papež pripravljen sprejeti te pogoje. Čim bo strokovna komisija končala svoje delo, bo svoj operat izročila plenumu konkordatne komisije, ki bo znova temeljito preresetala ves načrt pogodbe z Vatikanom. Posebna delegacija se na to napoti v Rim, da stopi v direktna pogajanja s sv. stolico.

Politične vesti.

— Pred vladno krizo? V političnih krogih se vzdržuje prepričanje, da bo v kratkem prišlo do vladne krize. Kako se bo ta kriza rešila, ni nikomur znano. Politiki, ki neradi vidijo Pašića na vodilnem mestu, zatrjujejo, da je Pašičevo stališče zelo omanjano, pravijo celo, da Pašič sploh ne prihaja več v poštev pri sestavi eventualne nove vlade. Na drugi strani pa se širi vest, da bo Pašič sestavil tudi ono vlado, ki bo eventualno dobila nalogo izvesti nove volitve v narodno skupščino. Splošno pozornost je vzbudila v političnih krogih vest nekega lista, da je za bodočega ministrskega predsednika določen sedanji minister zunanjih del dr. Momčilo Ninčić. Radikalni listi označujejo to vest kot golo izmišljotino, ki ima samo namen napraviti zmedo v radikalnih vrstah.

— Javen železničarski šod! Zveza jugoslovenskih železničarjev sklicuje za četrtek dne 28. t. m. ob 19.30 ur javen železničarski šod v veliki dvorani Mestnega doma s sledečim dnevnim redom: Poročilo o stanju železničarske pragmatike in o draginskih dokladah.

Osrednji odbor ZJZ.

— Kralj Milan je hotel prodati Srbijo. V reviji »Historische Blätter« piše zgodovinar Pribram o bivšem srbskem kralju Milanu Obrenoviču in priobčuje to-le zanimivost: Kralj Milan Obrenovič je leta 1887. sklenil, da se odpove prestolu v svrhu, da bi svobodno lahko užival življenje v inozemstvu. Začetkom meseca januarja 1887 je prišel na Dunaj in ponudil avstrijski vladu, da bi od njega kupila Srbijo. Minister zunanjih del je bil takrat Kalnoky. Minister je bil ves presenečen in je izjavil kralju, da se moti, ako misli, da stremi Avstro-Agrska za tem, da bi anektirala Srbijo; nasprotno: Avstrija želi, da bi bila Srbija neodvisna in gojila prijateljske odnose z Avstrijo. Kalnoky je nadalje izjavil, da ne more razumeti kralja, ki hoče iz osebnih motivov zapustiti in žrtvovati svojo državo. Končno ga je vprašal, ako se zaveda, kakšna bo potem usoda Srbije? Nato je kralj Milan ravnodušno in lahkomislno odgovoril: »To mi je popolnoma vse eno!« Ako je res, kar navaja zgodovinar Pribram, potem lahko razumemo, zakaj so morali Srbi odstraniti dinastijo Obrenovičev, ako so hoteli, da bi očuva Srbija svojo državno neodvisnost.

— Češka kolonija v Smirni rešena. Po poročilih iz Carigrada se je posrečilo češkoslovaškemu konzulu Vrbki v Smirni rešiti sebe, vso svojo rodbino in vso češkoslovaško kolonijo. Češkoslovaška kolonija je na krovu neke francoske ladje odpotovala iz Smirne. Poslopje češkoslovaške konzulata je zgorelo. Kaj je z našim konzulom v Smirni? Doslej še nismo dobili nobene obvestila, da bi se bil rešil.

— Razdelitev imetja madžarske poštne hranilnice. Meseca novembra se bo vršila v Budimpešti konferenca delegatov nasledstvenih držav, na kateri se bo razpravljalo o razdelitvi imetja bivše madžarske poštne hranilnice. Na to konferenco pošlje tudi naša država svoje delegate.

— Bolgarsko narodno sobranje. Narodno sobranje je sklicano na zasedanje dne 2. oktobra. Med prvimi zakonskimi načrti, ki se predložijo v končno rešitev narodnemu sobranju, je zakonski načrt o plebscitu glede krivde onih ministrov, ki so bili na krmilu leta 1913., ko je izbruhnila druga balkanska vojna, in leta 1918., ko je Bolgarija sklenila premirje v svetovni vojni. Zakonski načrt o tem plebscitu je izdelal pravosodni minister Janev.

AGRARNA REFORMA NA POLJSKEM

— Varšava, 25. sept. (Izv.) Danes je sejem sprejel novelo k zakonu o agrarni reformi. Novela določa razlastitev nemških posestev v Poznanju in drugih obmejnih krajih.

Julijska krajina.

PRVI SLOVENSKI FAŠISTI V ITALIJI.

Z Goriškega, 24. sept. 1922

V slovenskih Brdih na Primorskem oz. v nji prestonici v Kojsem kjer ni bilo pred vojno niti enega Laina in kjer ga tudi danes menda ni, kjer je jezikovna meja precej kilometrov oddaljena, torej v popolnoma slovenski vasi, se je pripetilo, da je mogel ustanoviti italijanski fašizem svoj prvo postojanko. Ako smemo verjeti laškim listom — in brez dvoma jim lahko verjamemo ker je poročala o dogodkih tudi »Goriška Straža« — se je vpisalo tamodnje godbeno društvo fašistom in baje tudi nekaj drugih vaščanov. To bi bili torej prvi slovenski fašisti!

Naš slovenski narod na Primorskem si je nadel s tem velik pečat sramote. Popolnoma opravičeno se Lahji sami delajo norca iz takihle moži.

Glasilo republikancev v Gorici »La Libertà« pravi: »Prav gotovo si nismo zaslužili pridevka narodovih izdajcev, ki so nam ga pripeli takrat, ko smo vzeli v zaščito Slovence proti nasilnostim skrajnih nacionalistov. Naši obrekovalci bi se morali danes premisliti. Kajti ako je res, kar objavljajo nekateri listi, so se ustanovili v Kojsem in Steverjani naravnost fašistovske sekcije. In še pred enim letom so nas imenovali narodove sovražnike, ker smo odprli vrata v vrste naše stranke tudi elementom neitalijanskih narodnih manjšin! Zamerilo bi se nam samo, ako bi jutri videli v prvi vrsti, in bilo to tudi proti nam, navdušene mladeniče, ki si jih je rekrutiral fašizem med brskimi Slovenci. Italijanstvo dela gigantske korake v tej pozabljeni deželi; Italija se nima več bati onih, ki bi morali biti njeni nespravljivi sovražniki; vse grožnje se izgubljajo. To nas veseli tudi iz drugega razloga. Po odstranitvi teh sitnosti slovenskih sovražnikov se bomo mogli jutri mirno posvetiti socialnim bojem, ne da bi se morali brigati za strnitve vrst v enotne narodne fronte. In ako nadaljujemo s tem korakom naprej, smemo upati da bodo tekom par let Slovani izbrisani z Italijanske geografske karte. Svojim bratrcem z desnice bi samo priporočal, da si tu pa tam prečitajo zgodbo kaže na prslji. In naj pazijo dobro, da se orožje in kazenske ekspedicije v fatalni dvoumnosti kedaj ne obrnejo po pomoti proti Italijanom. Seveda: mladeniči izgubijo zavest za vsak prazen nič in ko se to najmanj pričakuje, ker slovenski fašisti, to bi bil v resnici grd polav.«

V resnici se lahko sramujemo tega pjava med našimi primorskimi rojaki. Nismo se čudili, ko smo ugotovili, da se množilo komunistične vrste s slovenskimi delavci, nismo se čudili, ako se je v eni ali drugi vasi prebegal kak Slovenec iz osebnega koristolovstva v italijanski tabor, čuditi pa se moramo sedaj. Ona stranka, ki je prizadevala primorskim Slovincem toliko neopisnega gorja, ona stranka, ki bi morala biti vsled tega med njimi obsovana do skrajnosti, si pridobiva popolnoma po nepotrebnem postolanke v vasi z izključno slovenskim prebivalstvom. Godba, ki je dosedaj služila samo narodnim prireditvam, je prišla do Steverjana fašistom nasproti in jih spremlja med sviranjem njihovih himen na veselilni prostor v svojo vasio ter se vpisala v fašiste. Ne zdi se nam drugače mogoče, kakor da so bili tu zopet na delu posebni koristolovci, ki se prodajajo za vsako ceno. Morda tudi, da so kakim temni elementi z grožnjami dosegli, da smo si nadeli ta sramotni pečat — po nepotrebnem.

Naše ljudstvo na Primorskem bo gotovo znalo presoditi slučaj. Ako je krivda na strani kakih narodnih izdajcev, bo z njimi obračunalo in naj si bodo tudi v godbenem krožku samem.

OBSODBA NAVIJALCA CEN.

— Zagreb, 27. sept. (Izv.) Trgovec z drvmi Herman Arnold je bil obsojen na en mesec zapore in 10.000 dinarjev globe, ker je skušal dvigniti cene drvm. Obenem mu je bilo zaplenjenih 200 vagonov drv v vrednosti nad 3 milijone kron. Drva so bila izročena mestni aprovizaciji.

GIBANJE DALMATINSKIH KMETOV ZA AGRARNO REFORMO.

— Beograd, 27. sept. (Izv.) Pri namestniku ministrskega predsednika ministru Marku Trifkoviću sta včeraj dopoldne intervenirala zemljoradniška poslanca Moskovljevič in Stanković glede agrarne reforme v Dalmaciji. Med dalmatinskimi kmeti so nastali resni izgredi radi agrarne reforme. Oba poslanka sta opozorila ministra na resnost položaja in na nezadovoljstvo dalmatinskih kmetov.

DRUŠTVO NARODOV, BEGUNCI IZ MALE AZIJE, TRGOVINA Z ŽENAMI.

— Ženeva, 25. septembra. (S. D. A.) Na današnji plenarni seji Društva narodov je bila sprejeta s 35 glasovi za in 1 (Holandija) proti resolucija glede zvišanja članov sveta Društva narodov od štiri na šest. Lord Balfour je nato izjavil, da Anglija z velikim zanimanjem zasleduje usodo beguncev iz Male Azije. Če bodo zaveznički pomagali, je Angleška pripravljena dati 50.000 funtov šterlingov za pomožno akcijo. Nansen je apeliral na ostale vlade, da slede primeru Angleške, kajti pomožna akcija zahteva mnogo denarja.

Gospa Coombe Tennant (Angleška) poročala o trgovini z ženami in dekl. Diskusije so se udeležili zastopniki Indije, Avstralije, Poljske in Španije, nkar je bil sprejet poročilo, kakor tudi resolucija glede emigracije prostitutke pri vzdržanju zastopnika Španije.

Prihodnja plenarna seja, ki bo razpravljala o razorožitvi, bo jutri dopoldne.

Telefonska in brzojavna poročila.

KONFERENCA NAČELNIKOV.

— Beograd, 26. sept. (Izv.) V ministrskem predstvedstvu je bila včeraj pod predsedstvom ministra Marka Trifkovića konferenca načelnikov parlamentarnih klubov. Konferenca so se udeležili Ljuba Davidović, Kosta Timotijević, Gjurjić, Kumanudi, Dulić, Vojislav Lazić in Drole. Minister financ Kosta Kumanudi je pojasnil finančni položaj države ter izrazil nado, da se tečaj dinarja v najkrajšem času zelo popravi. Na konferenci je bila tudi razprava o zunanji političnem položaju.

MINISTER MARKOVIĆ V PARIZU.

— Pariz, 26. sept. (Havas) Jugoslovanski minister justicije Marković je prispel sem, da razpravlja s francosko vlado in reparacijskim odborom o raznih vprašanjih, ki se tičejo predvsem Jugoslavije.

SPORNA ZADEVA KRALJEVIČA GJORGJA.

— Beograd, 27. septembra. (Izv.) Na včerajšnji, od 11.—13. trajajoči seš ministrskega sveta je prišla začetkoma v razpravo tudi sporna zadeva s kraljevičem Gjorgjem. Ministrski svet je sklenil, da se zadeva reši na kroskem svetu. Od tseh ministrov podpisano pismo je bilo odposlano kralju, da skliče čimprej kronski svet v svrhu definitivne odločitve glede spora s kraljevičem Gjorgjem. Ministrski svet predlaga izpremembo nekaterih določil dvornega statuta. Gotovo je, da se izreče nad kraljevičem Gjorgjem disciplinarna preiskava, ker se neče pokoriti odredbi, da odide v Niš.

VENIZELOS REŠITELJ DOMOVINE.

— Atene, 25. sept. (Izv.) Karilaos, bivši minister v Zimisovem kabinetu je dobil nalog, da odpotuje v Pariz in zaprosi Venizelosa za povratek v domovino, da reši sveto edinstvo naroda.

— Pariz, 26. sept. (Izv.) »Chicago Tribune« javlja iz Aten, da je grška vlada sklenila apelirati na patriotizem Venizelosa in ga zaprositi, da prevzame vodstvo narodne stvari.

— Atene, 26. sept. (Havas) Zadnje seje ministrskega sveta so bile precej živahne. Končno so prišli ministri do sporazuma vprašati po članu njegove družine Venizelosa, je-li pripravljen prevzeti zastopstvo Grške pri diplomatskih pogajanjih glede orientskega vprašanja. Vendar pa dvomijo, da bi Venizelos sprejel to misljo.

MINISTRSKI PEDSEDNIK DR. BENEŠ IN DRUŠTVO NARODOV.

— Ženeva, 26. sept. (T. Č. K.) »La Suisse« prinaša v današnji številki vest, da je ministrski predsednik dr. Beneš, ki bi bil gotovo izvoljen v svet Društva narodov, včeraj kandidaturo odklonil.

VPOKLICANJE VOJAKOV?

— Praga, 26. sept. (Izv.) »Narodni Listy« javljajo iz Beograda, da je vojni minister po zahtevi političnih krogov vpoklical 30.000 vojakov, ki odidejo v Makedonijo, da se država zavaruje proti vsakim eventualnostim.

RAZOROŽITVENO VPRAŠANJE.

— Ženeva, 26. sept. (K. B.) Današnja plenarna skupščina Društva narodov je razpravljala o razorožitvi. Lord Robert Cecil je povdarjal kot poročevalec tretje komisije, koliko človeških moči in denarja se uporabi za oborožitev, ki ne prinaša človeštvu nobene koristi, in ki je pa neizogibna, dokler bo obstajalo medsebojno nezaujanje. Washingtonsko pogodbo o razorožitvi na morju morajo izvršiti tudi one države, ki niso bile zastopane v Washingtonu. Zato predlaga mednarodno konferenco, ki naj se je udeleže tudi one države, ki niso zastopane v Društvu narodov. Govoreč nato o razorožitvi na suhem, je razlagal Cecil razloge, ki zahtevajo, da se sklene mirovna garancijska pogodba, h kateri lahko pristopijo brez pritiska vse države. Materijalna in moralna razorožitve morata biti v zvezi. Cecil je zaključil: »Narodi se morajo razorožiti, ali pa bodo vsi po skupni krivdi poginili.«

Scialoja (Italija) je naglašal, da politika Italije že od nekdaj temelji na zahtevi, doseči čimprej pravo rešitev reparacijskega vprašanja v vezi z vprašanjem o medzavezniki dolgovih. Italija je najodločnejše podprala po Cecilu in Juvenelu predloženo tozadevno resolucijo, ki pomeni začetek moralne razorožitve.

Juvenel se je zahvalil italijanskemu zastopniku za izraženo simpatijo. Nato je naglašal potrebo, da se priključi razorožitvi garancijski dogovor. Glede vprašanja o garanciji obstoje tri naziranja, med njimi je najbolj željevedno Cecilovo, gamreč splošni garancijski dogovor

in splošna razorožitev. Glavno pa je, da zagotovi mirovni garancijski dogovor vsem narodom, ki imajo dobro voljo — mir. Francija dokazuje dobro voljo s tem, da predlaga znati oborožitev do stanja 1913, leta in stremi za tem, da čimprej uredi reparacijsko vprašanje v zvezi z medzavezniki dolgov in doseže tako potrebne predpogoje, da narodi otresejo s svojih pleč težo oborožitve. Francija bo z velikim veseljem pozdravila mirovno garancijsko pogodbo in bo storila svojo dolžnost.

AMERIKA IN ORIENTSKO VPRAŠANJE.

— Carigrad, 26. sept. (Izv.) Komandant Bristol je dobil od vlade ameriških držav nalog, da se udeleži orientske mirovne konference le kot opazovalec.

DEMISIJA TURŠKEGA KABINETA V CARIGRADU.

— Carigrad, 26. sept. (Izv.) Veliki vezir, notranji minister in zunanji minister so podali demisijo ter pozvali Kemal pašo, da imenuje novo vlado. V prvi vrsti gre za odstranitev sultana. Za sultanovega namestnika hočejo postaviti prestolonaslednika.

RUSIJA IN ORIENTSKO VPRAŠANJE.

— Berlin, 26. sept. (Izv.) Iz Moskve javljajo, da je zastopnik Čičerina izročil v imenu sovjetske vlade zaveznikom noto glede ureditve orientskega vprašanja. V tej noti opozarja sovjetska vlada na možnost novih vojnih komplikacij na jugozapadu Evrope. Nota zahteva, da se priznajo suverene pravice Turčije nad vsem turškim ozemljem osobito nad Carigradom. Rusija zahteva, da se na konferenco pozovejo vse sosedne na vprašanje Orienta interesirane države.

BOLGARSKA IN VPRAŠANJE TRAKIJE.

— Sofija, 25. septembra. (Izv.) V političnih krogih je nastalo veliko vznemirjenje radi vprašanja zapadne Trakije. Zaveznika nota, ki obljublja, kakor znano, zapadno Trakijo Turčiji, je v vseh političnih krogih povzročila konsterniranost. Splošno naglašajo, da je treba zapadno Trakijo proglasiti za avtonomno pod protektoratom Društva narodov in da je Bolgarski nujno potreben izhod na Egejsko morje. Iz zapadne Trakije je na Bolgarsko pribezalo okoli 20.000 beguncev.

GRBANJE KEMALISTIČNIH ČET.

— Carigrad, 26. sept. (Reuter) Vrhovni zavezniki komisari so se posvetovali o zasleditvi Erenkija. General Pellé je poslal Kemal paši brzojavno zahtevo odrediti izpraznitev Erenkija.

VPRAŠANJE TRAKIJE.

— Pariz, 26. sept. (Wolff) »Chicago Tribune« poroča iz Carigrada, da je Mustafa Kemal paša odklonil predlog, naj prevzame upravo v Trakiji do končne odločitve Društva narodov ali Francija. On vztraja na zahtevi, da nacionalisti prevzamejo Trakijo.

TURŠKA SUVERENOST NAD MORSKIMI OŽINAMI.

— Carigrad, 26. sept. (Reuter.) Zastopnik Kemal paše je izjavil, da je vabilo zaveznikov lahko temelj razpravam, pripomnil pa je, da so dostavki o demilitarizaciji morskih ožin, Marmarskega morja in gotovega dela Trakije nerazdružljivi s suverenimi pravicami Turčije. Zastopnik je zahteval, da se na mirovno konferenco pozovejo vse države, ki meje na Črno morje. Dalje je pa tudi zahteval, da zavezniki prenehajo s premikanjem čet, šele potem more Turčija ustaviti nadaljnjo prodiranje.

VOJAŠKI POLOŽAJ V MALI AZIJI

— London, 26. sept. (Reuter.) Britanska vlada še vedno ojačuje pozicije okoli Carigrada.

— Carigrad, 26. sept. (Reuter.) Turški poveljnik je zaprosil 48urni rok za izpraznitev Erenkija z utemeljitvijo, da mora popreje poprati vrhovno komando.

— Carigrad, 26. sept. (Havas.) Turška kavalarija, ki je včeraj zapustila Erenkij v nevtralnem conu pod varstvom bele zastave, je danes zjutraj mesto zonet zasedla s posadko 2000 mož. Britanska kolona je zapustila Čanak, da zavzame pozicije nasproti Erenkiju. Britanske čete so pripravljene na vsako eventualnost.

KREDIT AVSTRIJI.

— Dunaj, 26. septembra. Posebni poročevalec telegrafске zveze poroča iz Ženeve: Dobro informirani krogi so izvedeli, da prevzamejo poslednjih 20 odstotkov garancijske kvote odobrenega Avstriji 520 milijonskega kredita Španjska, Holandija in Norveška. Upajo, da se bodo tem trem državam priključili še ostali dve severni državi s Švico in

prevzeli del garancije. Dalje se poroča, da mora biti priključen odobrenju kredita pogoji, da izda avstrijski parlament zakon, ki prepušča vladi v slučaju potrebe notranji reform svobodno postopanje. Kot poroča posebni poročevalec »Achtuhrblatt«, pride na jutrišnji popoldanski seji do odločitve. Francija, Italija in Češkoslovaška so principiuelno pripravljene sprejeti garancije. Vse zavisi od sodelovanja Anglije. V to svrhu je odpotoval Blakett v London. Vrne se z odgovorom jutri.

TRGOVINSKA POGODBA MED AVSTRIJO IN ITALIJO.

— Trst, 26. septembra. Uradna »Agenzia Italiana« demantira poročila nekaterih listov o sklenjeni trgovinski pogodbi med Italijo in Avstrijo in pravi, da bo pogodba brez dvoma sklenjena, toda šele pozneje. Pri pogajanjih dr. Schüllera s kompetentnimi krogi se je točno presojala potreba obeh držav skleniti trgovinsko pogodbo.

USTANOVITEV NOVE AVSTRIJSKE EMISIJSKE BANKE.

— Dunaj, 26. sept. (Izv.) »Staatskorrespondenz« priobčuje vsebino poročila finančnega odbora Društva narodov o načrtu glede ustanovitve nove avstrijske emisijske banke. Odbor je mnenja, da je ustanovitev nove emisijske banke, če se izvede po intencijah in predlogih odbora, zelo koristna, celo neobhodno potrebna za obnovo Avstrije. Odbor pa je mnenja, da je določeni kapital 100 milijonov zlatih frankov previsok, zadoščalo bi samo 30 milijonov. Garancija bančnega kapitala od strani države, ki je prpravljen obremeniti dohodke carine, naj bi se ne upoštevala. Bančni kapital naj se pridobi s podpisovanjem zasebnega kapitala. Odbor dalje zahteva, da se določilo bančnega statuta črta, ki veli, da je volitev upravnih svetnikov in namestnikov potrebna z odobrenjem vlade. Odbor Društva narodov naglašja, da bi bila mogoča gospodarska in finančna obnova Avstrije z ustanovitvijo te emisijske banke.

— Ženeva, 26. sept. (Havas) Finančni odbor je vzel na znanje odobrenje vlad v zadevi garancij finančne obnove Avstrije. Prva je odobrila načrt obnove Francija in druga Češkoslovaška. Odobrenje angleške vlade še ni dospelo.

KRIZA V AVSTRIJSKI INDUSTRIJI.

— Dunaj, 26. septembra. Včeraj je bilo odpuščenih dva tisoč delavcev galanterijske in čevljarne obrti in dva tisoč delavcev mehanične čevljarne obrti. Danes zvečer bo odločal shod vseh čevljarških pomočnikov o splošni stavki.

MADŽARSKA - LAŠKA RACA.

— Budimpešta, 27. septembra. (Izv.) »A Nap« poroča iz Barija (v Italiji) vest, da je bil kraljevič Gjorge od hrvatskih federalističnih strank proglašen za kralja. List poroča, da se kraljevič Gjorgie ni hotel pokoriti odredbi, da odide v Niš. Kraljevič se v sporu z dvornim naslanja na hrvatske stranke.

NOVI AVSTRIJSKI BANKOVCI.

— Dunaj, 26. sept. Jutranji uradni list poroča odlok vlade, v katerem ta dovoljuje avstro - ogradski banki izdajati nove bankovce po 500.000 kron.

SPORAZUM Z IRSKO.

— Dublin, 26. sept. (Reuter) Notranji minister je izjavil v Dail Eireannu, da je bila podpisana angleško - irska pogodba pod pritiskom, da pa irski narod to pogodbo ovrže kadar hoče.

ŽELEZNICE V RUSIJI.

— Varšava, 24. sept. (Č. T. K.) Na podlagi mirovne pogodbe v Rigi dobi sovjetska Rusija 1500 železniških vagonov in 112 lokomotiv.

Borzna poročila.

— Zagreb, 27. septembra. (Izv.) Zaključke. Devize: Curih 12.21, 12.41, Pariz 4.98, 5.06, London 288, 294, Berlin 4.45, 4.75, Dunaj 0.0867, 0.0917, Praga 204, 208, Trst 274.50, 279.50, Newyork 65.50, 66.50, Budimpešta 2.15, 2.85. Valute: dolarji 64, 66, lira 271, 279, funt sterling 271, 279, francoski frank 4.84, 5.

— Curih, 27. septembra. Današnja prodorba. Zagreb 1.80, Berlin 0.3525, Dunaj 0.0075, Praga 16.60, Budimpešta 0.225, Milan 23, London 24.64, Pariz 40.90, Newyork 5.3575.

— Tečaj dunajske efektivne borze dne 26. septembra. Julisud 625.000, Credit 47.800, Sev. železnice 11.590.000, Drž. železnice 1.370.000, Alpine 616.000, K. J. G. 1.185.000, Krupp 615.000, Eisen 1.400.000, Škoda 820.000, Trboveljske 310.000.

— Trst, 26. septembra. Beograd 34, Berlin 1.70, Praga 73.85, London 103.05, Pariz 178.75, Newyork 23.30.

— Praga, 26. septembra. Beograd 43.50, Berlin 2.20, Milan 137, London 142, Pariz 244, Curih 600, Newyork 32.

— Berlin, 26. septembra. Beograd 1885, Milan 6225, London 6450, Pariz 11.150, Praga 4560, Curih 27.600, Newyork 1460.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 27. septembra 1922.

— O katastrofalni politiki. Preteklo nedeljo smo na neprestana sumničenja in podtlkanja, ki jih je na naš naslov in na adresu dr. Ravniharja in dr. Trillerja dan za dnevom priobčeval, očitno izpod peresa dr. Kukovca, mariborski »Tabora«, odgovorili, poudarjajoč, da smatramo politiko, ki jo v zadnjem času vodijo na slovenskem štajerskem gotovi gospodje, za katastrofalno za slovensko stvar. Zdi se, da je ta naša ugotovitev vendarle napravila v prizadetih krogih vtis in jih prisilila k razmišljanju. Zato je postal tudi »Tabor« nekoliko pohlevnejši in ponižnejši. Nič več ne grozi s korekturo oblastnih meja ob Savi in z ljudsko sodbo nad onimi, ki se slepo ne pokore diktatom iz »Tabarovega« uredništva, nasprotno, današnji »Tabor« priobčuje na uvodnem mestu članek, naslovljen »Politika, ki vodi h katastrofi!« katerega prav pohlevno in krotko zaključuje tako-le: »Mi prosimo »Slovenski Narod« in mu tega ne smemo zameriti in mu ne bomo zamerili, da pride s stvarnimi podatki, da utemelji očitno katastrofalno politiko dr. Kukovca, ki se naslanja na obstoječe zakonito stanje. Pri tako važni stvari bi si dovolili izraziti le željo, naj »Slov. Narod«, če mu je tako prav, in če mu je to mogoče, ne bode robat in žaljiv. Če bi naš drugače ne šlo, sicer niti to naj ne bode predpogoj, da se bavimo stvarno z njegovimi pomisleki zoper katastrofalnost. Pa prej bomo prišli do jasnosti brez takih primesi. Dobro bi bilo, da se dotikniki tudi podpišejo zaradi večje avtoritativnosti.« — Z ozirom na to »prošnjo«, ki je sicer stilizirana tako, da jo je v resnici težko razumeti, ugotavljamo, da ni bil »Slovenski Narod« nikdar v polemiki proti dr. Kukovcu in »Taboru« ne robat, še manj pa žaljiv, nasprotno, držal se je vedno v mejah pristojnosti in dostojnosti, ako mu je bilo semtertja tudi težko brez žolca in žela odgovorjati na podvale, ki so prihajale izpod peresa dr. Kukovca in njegovih ožjih somišljenikov. Kar se pa tiče poziva, naj naš list »utemelji očitno katastrofalnost politike dr. Kukovca« smo mnenja — in s tem mnenjem soglašajo gotovo štiri petine napredne naše javnosti —, da posebne utemeljitve v tem pogledu ni potreba, ker kažejo katastrofalnost dr. Kukovčeve politike že same posledice te politike — popolno razsulo demokratske stranke. Ali politika, ki zaključuje s tako usodnim neuspehom, da se izrazimo evfemistično, ni katastrofalna? Rok na srce, pa odgovorite po svoji vesti!

— Poštne pristojbine in naši dopisniki. Dne 25. t. m. je poštna uprava zvišala pristojbine za navadno pismo v tuzemstvu na 1 dinar, za dopisnico na 50 par in za tiskovine na 20 par. Ker naši dopisniki niso uvaževali zvišanih poštinskih pristojbin ter frankirali pisma po starem, smo morali zadnje dni za vse nam poslano dopise plačati kazni. Opozorjamo cenjene naše dopisnike na to ter jih prosimo, da v bodoče svoja pisma pravilno frankirajo, ker jih bomo sicer morali zavržati. Uredništvo.

— Našim cenjenim naročnikom, ki prejemajo naš list po pošti, vljudo sporočamo, da smo zaradi občutno povišane poštne dnevnice od 2 par na 5 par primorani zvišati naročnino za skromno vsoto 2 dinarja na mesec. Po pošti velja »Slovenski Narod« odsej za Jugoslavijo na mesec 12 dinarjev in prosimo, da blagovolijo oni poštni naročniki, ki imajo list plačan do konca leta, poslati po nakazni še 6 dinarjev za bodoče tri mesece. Ljubljanskim naročnikom ostane dosedanja naročnina. Uprava »Slovenskega Naroda«.

— Iz zdravniške službe. Imenovani so: dr. Janko Sedlaček za provizorja okrožnega zdravnika v Radencih, dr. Jakob Rebernik za šefa bakteriološke stanice v Celju in dr. Amalija Simec za šefa bakteriološke stanice v Ljubljani.

— Smrtna kosa. Umrla je v Ivanopolu pri Varždnu 12letna hčerka Mira z. Avgustu Jeršinovicu. Iskreno sožale.

— Ožji akcijski odbor za gradnjo železnice Kočevje — Brod — Moravice v Kočevju priredi v nedeljo 1. oktobra t. l. ob 10. dopoldne na Brodu na Kulpi veliko manifestacijsko zborovanje, h kateremu vabimo vse prijatelje in interese naše trase. — Zunanji gostje naj pridejo v Kočevje v soboto 30. septembra zvečer, da se morejo drugi dan zjutraj odpraviti z avtomobili in vozovi, ki so jih dali odboru brezplačno na razpolago naši sosedanci in drugi, na Brod na Kulpi, kjer bo med potjo razlagal traso njen ustvaritelj na podlagi izgotovljenih načrtov g. ing. dr. Musil. Vsakomur bo

dana prilika, pogledati si tudi konkurenčno traso. — Da moremo preskrbeti prenočišča in drugo, je prijave pošiljati na goreni naslov do 29. septembra t. l. — Hočemo, da naj širša javnost spozna naše do danes tako malo znane kraje, zlasti kulpsko dolino, ki se po svoji lepoti lahko kosa z najlepšimi kraji Slovenije.

— »Jadranska Straža«. V prvi polovici tekočega leta se je ustanovilo v mestu Splitu, katerega prebivalstvo se odlikuje brez dvoma po najjačiji nacionalni zavesti, društvo »Jadranska Straža«, katere namen je zainteresirati celotni naš troimeni narod za našo 600 km dolgo jadransko obal in pa za varuha te obale — za našo mornarico. V svrhu boljše propagande je ustanovilo društvo list »Jadransko Stražo«, katerega namen je, da propagira obrambo jadranske obale, potrebo močne vojne mornarice, katere edina more braniti našo obal, zagotovi našim pomorsko plovnitvo in trgovino. »Jadranska Straža« bo posvečala svojo pažnjo vsem ostalim pomorsko obrambnim potrebam, pospeševala bo pomorsko ekonomske zadeve kakor: brodarstvo, gradnjo ladij, ribarstvo ter končno tudi pomorski šport. Poleg tega bo list tudi glasilo društva in prinašal vse društvene in organizacijske vesti. Našo javnost, posebno pa še različna naša društva, čitalnice, kakor tudi kavarne in druga slična podjetja opozarjamo na ta list ter prosimo, da list naroče. Prva številka tega lista izide začetkom oktobra ter bo nato redno izhajala vsakega 1. in 15. v mesecu. Naročila za »Jadransko Stražo« sprejema založba »Jug« v Ljubljani. Pred škočijo 21. l. ki radevolje pošlje tudi prvo številko na ogled.

— O shodu uradnih žen v Ljubljani priobčujejo kratka poročila tudi beogradski listi.

— Uravnava Gradašče. Zupanstvo na Viču nam je poslalo ta-le dopis, ki ga priobčujemo: Uradno pooblastilo k članku pod gornjim naslovom ne pojasnjuje ničesar, najmanj pa more utemeljiti nadaljnjo opravičeno existenco kolezijskega jezua. Z očitanjem nelojalnega postopanja stavbnih zadrugi »Zaslini dom«, ki je le eden izmed mnogih oškodovancev, se ne da upravičiti milijonska škoda, ki jo trpe zemljiški posestniki v občini Vič in trnovskem predmestju niti ne prilike v sanitetnem in prometnem oziru, ki jih povzroča zajezenje Gradašče v Koleziji. Vsi viški občani pa tudi ljubljanski iz trnovskega predmestja so imenovani zadrugi le hvaležni, da je poselja v to pereče vprašanje. Povdariti pa je treba, da so vsi ugovori, na katere je opozarjala ta zadruga povodom vodopravne obravnave javnopravnega značaja in ne tangirajo privatnopravnega dogovora z mestno občino, in da so te javnopravne ugovore povdarjali vsi interesente, osebno zastopnik občine Vič. Kar se tiče vodne pravice, ki jo je glasom »uradnega pojasnila« hotela zadruga »Zaslini dom« vzeti mestni občini ljubljanski, je stvar ta, da je po veljavni vodnopravni judikaturi s propadlo vodno napravo (mestna občina zahteva namreč zase vodno pravico za mlin in stope, kolih ni v Koleziji že več nego 50 let) ugasnila tudi vodna pravica. Moderno vodno gospodarstvo ne trpi zastarelih vodnih pravic in zakon določa celo, da se koncesije na javnih vodah podeljuje le za gotovi rok. Kakšno je to »edino« kopaljšče ljubljanskega mesta v Koleziji, osvetlitve najbolje izjava uradnega sanitetnega izvedenca, ki se glasi dobesedno: Pomisleke navedene od zadruga »Zaslini dom« smatram iz zdravstvenega stališča za opravičene. Vsako zastajanje vode pomeni tvorjenje močvirja, povečanje mokrote in bujni razvoj raznega mrčesa, kar je seveda zdravju opasno. Nadalje menim, da je Gradašča na tem mestu močno okužena, zlasti v poletnem času, ko je voda zelo majhna. To pa vsled okolnosti, da teče ta voda mimo mnogih nezavarovanih gnojšč, služi vsikemu prebivalstvu za pranje, napajanje živine in sprejema razne industrijske odtočne vode. Imenovani izvedenec končno še dodaja: »V zadnjem času se opazuje v naselbini Rožna dolina stalni zastoj vode po jarkih, kar je posledica slabega odтока vode Glinašče, ki ima zelo majhen padeč; pripisujem pa ta zastoj vode zajezenju Gradašče. Samobesbi je umilivo, da je to zastajanje vode v Rožni dolini v zdravstvenem oziru velika kalamiteta. Sicer pa trditve, da bi bila Kolezija edino kopaljšče ljubljanskega mesta, ni točna, ker se velika večina higieno ljubljancev hodi kopat v Savo, mnogo pa tudi v Ljubljanko. Tako kažejo ljubljanci sami magistratu pravo pot, samo da jim ta noče slediti. Navedba 10 milijonov kron je smešno pretirana; saj je vendar znano, da je stal plavajoč bazen v Bohinjskem jezeru poleg lesa le 25.000 K. Samo za popravo jezua je hotel magistrat vreči proč 48.000 K. Kako brezmiselno je trošenje najmanjšega denarja za to »okuženo« kopaljšče, kaže tudi izjava zastopnika Glavnega odbora za osuševanje ljubljanskega barja, ki povdarja, da je že v osuševalnem projektu Podhajskega (regulacija Ljubljance in Gruberjevega kanala) predvideno, da se jez v Koleziji odstrani, ker z dvigom vodnega stanja pretvarja ves svet nad jezum v močvirje. Glede kanalizacije Viške občine priznava uradno pojasnilo samo, da na napravo zbiralnih kanalov niti misliti ni. Sicer bi pa moral avtor pojasnila vedeti, da samo zbiralni kanali že davno niso več naj-

**Odda se
čedna soba**

dvema gospodoma. Tržaška cesta 43-III
dešno. 8047

Državni uradnik

Može dela v popoldanskem urah proti
zmeri nagradi. Ponudbe pod „Uradnik
8065“ na upravo Slov. Naroda. 8065

Kleti,**suha skladišča**

pri postaji Velika Loka se oddajo v
Ljubljani, Sv. Petra cesta 79. 8067

Stanovanje

3-8 sob s pritlikalnimi v novi zgradbi
ali kjerkoli išče mirna stranka brez
otrok. Ponudbe pod „Mir 8072“ na upr.
Slov. Naroda. 8072

Strojniki in praktikanti

v knjigovodstvu šteta službe, najraje
pri kakšni parni žagi. Ponudbe pod „Prak-
tikant v knjigovodstvu 8070“ na upr.
Slov. Naroda. 8070

Hiša

z velikimi delavnici, pripravna za
vse obrti ali za skladišče, z vpeljano
elektr. silo in lučjo, s takoj prostim
stanovanjem in prostori je na prodaj.
Naslov pove upr. Sl. Naroda. 8062

Prodaja se

kompletna temna moderna hrastova
obednica, lovska puška in usnjati su-
knji. Ogleda se lahko na Dunajski
cesti št. 68. Istotam se je zgubil pes-
sivkasto rjav, volčje pasme, ki sliši na
ime „Pazi“ ter se prosi za sporočilo,
ako bi kdo vedel zanj. 8048

**Na prodaj
4 hlevski žlebovi**

iz tega železa (Pferdefuttermischeln)
brezhibne kakovosti, skoraj novi, v di-
menzijah 65x30x25 cm. — Domobran-
ska cesta 1. 8066

Zaloga klavirjev in pianinov

najboljših tovarov Bösendorfer, Czapska, Ehrbar,
Hözl, Schweighofer, Original Stingl itd.
Tudi na obroke. Tudi na obroke.
Jerka Hubad, roj. Delent, Ljubljana, Ruzerjeva ul. 5.

Objava.

Na osnovi rešenja Gospodina Ministra Saobračaja od 8.
septembra o. g. M. S., Br., 29.958/22., a u vezi Odredbe Cl. 94.
Zakona o Državnemu Računovodstvu, Ekonomno Odeljenje Mini-
stra Saobračaja, Zrinska ulica 62. na dan 5. Oktobra o. g.
u 11 časov pre podne održaše JAVNO OFERTALNO LICITACIJU za nabavku hrastove skretniške gradnje, i to:

- a) Za Direkciju Beograd 657.350 m³
b) Za Direkciju Zagreb 524.160 m³

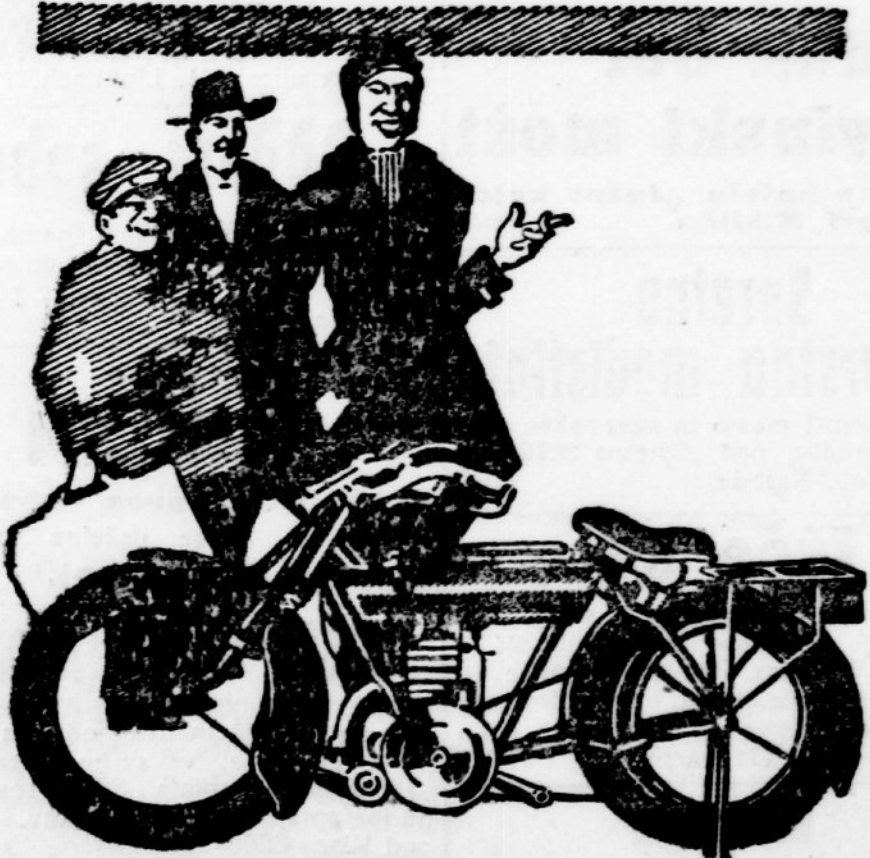
Uslóvi i spiskovi ove nabavke mogu se videti svakoga dana
za vreme kancelarijskih časova u Ekonomnom Odeljenju Ministar-
stva i pomenutih Direkcija za čiji se račun nabavka vrši.

Oferti moraju biti u zapečaćenome zavoju sa taksom od 20
Dinara, a na spolnoj strani ime ponudjača.

Ponude se primaju na celu količinu, a i na manju, no naj-
manja količina ne može biti ispod dvadeset kompletnih garnitura,
117.060 m³.

U smislu Cl. 88. Zakona o Državnemu Računovodstvu du-
žan je svaki liferant položiti kauciju od 5%, a ako je strani po-
danik 10%, od vrednosti ponudjene količine gradnje. Kaucija se
polaže najkasnije do 10 časova pre podne na Blagajnici Beograd-
ske Direkcije Željeznica. 7981

U Kancelariji Ministarstva Saobračaja, (Ekonomsko
Odeljenje) 15. septembra 1922. godine M. S.,
Broj 29.958/22. godine.

ZUNDAPP**Glavno zastopstvo:****O. Žužek**

Ljubljana, Sodna ul. 11

Tel. inter. 461.

Do 4000 kron

mesечно plačam za lepo stanovanje —
Ponudbe pod „Inženjer brez otrok 7775“ na
upravo Slov. Naroda. 7775

Potnik

dobro vpeljan po vsej Sloveniji, agilen,
se takoj sprejme. Naslov pove uprava
Slov. Naroda. 8020

Mesta hišnika

za takoj ali pozneje išče mlad, oženjen
moški brez otrok, zidar, treznega zna-
čaja. Pismene ponudbe pod „Hišnik
8033“ na upravo Slov. Naroda. 8033

PO CENI

nova dvokolesa, otroški vozički, šivalni
in razni stroji, pneumatika in vsako-
vrstni deli. F. Batjaj, Ljubljana,
Stari trg 28. Sprejemajo se v po-
polno popravo za emaliranje z ognjem
in ponikanje dvokolesa, otroški vozički,
šivalni in razni stroji in deli. Karlovska
cesta 4. 7969

Železna**blagajna**

za shrambo knjig se kupi.
Kje, pove uprava Slovenskega
Naroda. 8060

Ježice

kupuje večje množine tvrdka

Franjo Resnik

Maribor.

Vzorce in ceno je doposlali. 8053

Dva vajenca

se takoj sprejmeta za čevljarstvo obrt pri
g. Josipu Prešeren, Celovška cesta 82,
Šiška-Ljubljana. 7899

Skladišče

sposobno za deželne prideleke tražimo.
Ponude pod „Skladišče 7957“ na upravo
Slovenskog Naroda. 7957

Planino

ili kratki klavir (samo la marku) uzimam
u najam. Cij. ponude pod „Planino
7956“ na upravo Slovenskog Naroda.

Otroški voziček

bel, se prodaja. Ogleda se od 4—6 ure
pop. Naslov pove uprav. Sl. Nar. 7951

Hrastovih pragov

v normalnih dimenzijah, kupimo vsako
množino. Poštni predal 43, Ljubljana.

Učiteljica

Slovenka, z znanjem italijanskega, nem-
škega in francoskega jezika ter klavirja
se išče. Ponudbe na Stari, Radeče pri
Zidanem mostu. 7944

**Samostojno, pridno
in pošteno dekle**

na posvetje blizu Celja iščem za takoj.
Plača po dogovoru. Stalno mesto. Naslov
pove uprava Slov. Naroda. 8018

Prodajalica

manufakturne stroje, izvežbana v pro-
daji, s svojo oskrbo se sprejme za Ljub-
ljano. Nastopi lahko tudi takoj. Služba
je trajna. Pon. pod „Marjivost 7884“
na upravo Slov. Naroda. 7884

Šipovi hlodi

se prodajo od 28 cm debeline naprej in
2 do 4 m dolžine. Ponudbe z navedbo
cen pod „Lipa 7987“ na upravo Slov.
Naroda. 7987

1--2 vagona

lepih in suhih ježic ter večjo množino
orehov in suhih gob ima na prodaj
Kovačič Josip & drug, Slivnica-
St. Jurij ob. j. z. 8008

**Prodajam
enodružinsko hišo.**

Stanovanje na razpolago. — Alojzij
Čeh, Rožna dolina 222 pri Ljubljani.

Sprejme se

perfektna kontrolistinja, zmožna samo-
stojne korespondence in knjigovodstva.
Ozira se samo na prvovrstno moč.
Oferte poslati na uprav. Slov. Naroda
pod „Perfektna 7800“.

Otroška postelja

železna, zelo močna in skoraj nova, se
z modroćem vred takoj prodaja. Ogleda
se med 1. in 3. uro v Sp. Šiški,
Celovška cesta 91, II. nadst. („Zor-
nova hiša“) na desno (Tomažič). 8004

Bukovo ogle

3 vagoni, prva suha, 2 krat vilano,
po K 3-85 franko varon, takoj dobavno.
Poštni predal 43, Ljubljana. 7998

**Sprejemam
stare klobuke**

velourje i dr. v preoblikanje.
Tudi vsa modistovska dela, svi-
lene klobuke, čepice i. t. d. No-
va naročila točno, okusno in ceno.
J. Stemberger, Dunajska c. 9.

**Jšče se izvrsten
strokovnjak**

ki bi lahko samostojno vodil izdelova-
nje verig s stroji, n. pr. strojem za vpo-
gibanje in stroji za električno varjenje
verig. Mora biti izkušen izdelovalec orodja
ali izdelovalec stanc. Mesto je zagaran-
tirano, ako bo mož odgovarjati sposo-
bnosti. Ponudbe s prepisi spričeval na
B. Markičević i dr., kom dr., Sarajevo 6.
Babica 9. 7679

Bolničarji!

Iščeta se dva bolničarja za moški
umobolni oddelk. Samo taki, ki so že
na umobolnem oddelku služili. Starost
35 do 40 let.

Nadalje bolničar za moški kirur-
giški oddelk in nadbolničarka za
ženski venerični oddelk. Starost 35 do
45 let.

Prošnje s spričevali, dokazi in za-
htevo plače na
Ramateljstvo br. 220. bolnica v Pakracu.

Po rešenju prodaje se priloge vr-
nejo. 8092

Zimska sezija!

Velike množine zimskega
blaga ravno kar došle.

A. B. E. Škaberne Ljubljana
Mestni trg 10

Trstje za stroje

zdeluje in prodaja na debelo in drobno
po najnižjih cenah. Pri večjih množinah
znaten popust. — ANTON STEINER
Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo.
2128

zvrnjem uplavljanja ter popravlja gla-
sno in harmonijev specialno stroko-
no, točno in ceno

PAPIRNE SPONKE

Trgovci, in-
dustrijalci,
pisarno

„TIGER“
zahtevajte v papirnih trgovinah samo
izdelke domaće tvrdke
TIGER d. z o. z. LJUBLJANA

Soboslikarska

n plesarska dela prevzema po naj-
nižjih cenah M. Mihelič, Ljubljana,
Sp. Šiška, Jernejeva cesta 35, nasproti
cerkve. 7657

Železninar

z večletno prakso pri prvovrstnih tvrd-
kah se sprejme stalno na prvo mesto
pod zelo ugodnimi pogoji. Hrana in
stanovanje je na razpolago. Ponudbe
na upravo Sl. Nar. pod „Železninar 7878“

**Steznike
(moderce)**

po životni meri priporoča
ANA HUTTER, Dunajska c. 6/II
poleg lekarne Piccoli. 2130

**Odlijevke iz sivoga lijeva
(Graugussabgüsse)**

za sve grane obrta i industrije, prema
nacrtnu, kalupu ili uzorcima od najma-
njih do najvećih komada, obrađeno i i-
sirovo dobavlja odmah uz umjerene ci-
jene SMEV, tvornica strojeva,
Bjelovar. 7934

**Krasne
parcele**

ob Dunajski cesti, pripravne za vile ali
pa industrijska podjetja, se prodajo. Več
se pošlje pri Aloma Kompany, Ljubljana,
Kongresni trg. 8001

Anton Steiner

mestni tesarski mojster
v Ljubljani

prevzame vsakovrstna tesarska dela,
kakor strešne stole, kupole, stolpe, mo-
stove, vrtnice itd. Parna žaga z
vsemi stroji za obdelovanje lesa. 4796

PERILO

za dame, gospode in deca,
oprema za novorojenčke

po najnižjih cenah pri:
A. ŠINKOVIC nasl.
K. Soss

Ljubljana, Mestni trg 19.

Prometni zavod za premož d. d. v Ljubljani

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premo-
govnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijsko
podjetja in razpečava

la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo
uporabo, kovaški premog, črni premog in jajčne brikete.

Naslov: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOŽ d. d. Ljubljana, Miklošičeva c. 15/II.

Staro lito železo v vseh množinah

kupujejo

Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani.

PRODA SE

velika hiša z vrtom in stavbno parcelo ob vodi, tik kolodvo-
ra, pripravno za vsako večjo obrt. Ponudbe pod „Sijajna
bodočnost“ poštno ležeče Rajhenburg. 8043

2 hiši novi

in trgovina z mešanim blagom, dobro vpeljana, se skupaj prodaja na Gorenjskem.
Vpraša se pod „Hiša“ pri An. zavodu Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica 5.

Dobro vpeljana trgovina

s specijalnim blagom, galanterijo in manufakturama na Gorenjskem se prodaja.
Vpraša se pod „Trgovina“ na An. zavodu Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica 5.

SLUŽBE

navadnih delavcev išče več mladih Dunačanov v Jugoslaviji. Med njimi absol-
venti trgovskih kursov, mornar strojne šole itd. Ponudbe pod „Služba“ na An.
zavodu Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ulica 5.

Solidna eksportna in importna tvrdka v Ljubljani išče
primerne lokale za

pisarno in skladišče

če mogoče blizu kolodvoza. Ponudbe pod „Skladišče
8064“ na upravo Slov. Naroda.

POSESTVO

v bližini Maribora, krasna lega ob glavni cesti, približno
50 orolov, arondirano, lepi vinogradi, niže, gozd, udob-
no opremljena velika stanovanjska hiša, gospodarska
poslopja s fundusom, motor 8 PH, se takoj z vsem le-
tošnjim pridelkom prodaja. Naslov v upr. Sl. Nar. 8052

Stavbišče v Kamniku

oziroma pripravna hiša za večjo obrt
se kupi, če mogoče z vrtom. Resne in
zmerne ponudbe je nasloviti na uprav-
ništvo Slov. Naroda pod „Stavbišče v
Kamniku 7935“.

MARASKINO MORPURGO

Čaška tega delikatnega likerja je nepopisen užitek!

Priporočamo:

COGNAC DALMATIA MEDICINAL in druge izbrane
likere, žganja, ekstrakte in sirupe.
PRVA ODLIKOVANA DALMATINSKA PARNA
DESTILACIJA

V. MORPURGO, SPLIT

Zastopnik: Adolf Kordin, Ljubljana, Beethovnova 9.

SKLADIŠČE

ali lokal v sredini mesta se išče
za takoj. Eventualno renoviranje
bi se izvršilo na lastne stroške.
Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod
„Skladišče — Ljubljana 8023“.

Prodaja nekretnina

u najprometnijoj ulici Zagreba sastoje se: Jedna velika prizemna
kuća na ulicu (43 mtr. fronte), u dvorištu 2 novogradnje sa sta-
novima, dva velika dvorišta, velika bašča, elektrika uvedena,
tramway pred kućom. Cijela površina zajedno ca. 4200 č. mtr.
Vrlo prikladan objekt i na najboljoj poziciji za veletrgovinu
gradjevnoga materijala, drva, žitarica, sijena itd. Novi Din 175.000—
godišnje najamnine. Cijelome objektu Din 875.000—. Poblize u
poslovnici kod vlasnika;

JOSIP PREBIL, ZAGREB, Nikolićeva ul. 10.